

TANULJUNK MEG HARMÓNIÁBAN ÉLNI

A TERMÉSZETTEL

▪

A VADVIRÁG TAGÓVODA NEVELÉSI SAJÁTOSSÁGAI

*„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni
vess magot,
ha egy évtizeddel számolsz
ültess fát;
ha terved egy életre szól,
embert nevelj!”*

/Kínai bölcsék/

A KÜLSŐVILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Az óvodai környezeti nevelés alapozó jellegű, meghatározó szerepe van az egyén környezetkultúrájának kialakításában.

Az óvodás gyermek vágyik arra, hogy környezetét, ezen belül a természetet megismerje.

Óvodánk e tekintetben különleges lehetőségekkel rendelkezik, mely egyben meghatározza egyediségünket is.

Intézményünk peremkerületben található, „falu” a városban. Nemcsak a kertés ház mivolta, hanem természeti, domborzati viszonyai is elkülönítik a várostól a településrészt. Egy völgykatlanban bújik meg fenyvesekkel, lombos erdővel, mezővel borított dombok alján. Megőrizte régi falusias jellegét. Az óvoda épülete is különleges környezetben helyezkedik el. Az épület valaha egy kastély volt, mely egy hatalmas területen elhúzódó kert közepén helyezkedik el. Udvarának, kertjének domborzata rendkívül változatos tevékenységekre nyújt lehetőséget minden évszakban.

A környezet megismerésére nevelésünk célja: a természet összetettségének elemi megismertetése, szépségének felismertetése, a környezethez fűződő felelős magatartás megalapozása, erkölcsi értékek alapjainak elsajátítása.

Ez azért szükséges, hogy biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben.

A gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva nyújtjuk az új ismereteket, illetve a meglévőket elmélyítjük és rendezzük. Építünk spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire. Kialakulnak a gyermekekben a kultúrált élet szokásai, viselkedésformák, az érzelmi és erkölcsi viszonyok.

A környezet minél átfogóbb megismertetése azért is szükséges, mert általa közvetítjük a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, tájegységünkre jellemző néphagyományokat.

Hagyományok által megőrizzük a tudást, tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak. Ehhez hozzájárul az óvodapedagógusok érdeklődése, lelkesedése, empátiás készsége, színes egyénisége. Így gyermekeink megszeretik és ragaszkodnak környezetükhöz, lakóhelyükhöz, hazájukhoz.

A témák szinte kínálják a valóság megtapasztalásának, a játékos cselekedtetésnek a lehetőségét. Az óvodapedagógusok a témák válogatása közben a lakóhely, a környezet sajátosságaihoz igazodnak.

Állandó megfigyelőhelyeink vannak.

Megfigyelésekhez komplexen kapcsolódik a többi foglalkozási ág

Tudatosan törekszünk arra, hogy gyermekeink minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, életkoruknak megfelelő szinten.

Fontosnak tartjuk, hogy biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben.

Minden hétfőn megfigyelő sétát tervezünk, amit az elkövetkező napokban feldolgozunk.

Figyelemmel kísérjük a természet változásait, közvetlen és tágabb környezetünkben.

Megfigyeljük a lombos és tűlevelű erdő, a patak, tó, mező növényeit, állatvilágát.

Állandó helyeink vannak, ahol egy-egy kijelölt fán, bokron követjük nyomon az évszakok sokszínűségét, változását. Ennek legközvetlenebb helyszíne udvarunk, mely a megfigyelések tárháza számunkra.

Sétáink során megfigyeljük a faluban lévő házakat, kerteket, utcákat, közlekedést és a városba utazáskor mód nyílik a két település összehasonlítására.

Tapasztalatszerző kirándulások alkalmával eljutunk a közvetlen környezet megismerése után a szomszédos településekre. Itt szintén figyelemmel kísérjük a természet változásait, megismerkedünk a növényekkel, állatokkal, valamint a természetvédelmi területekkel, domborzati viszonyokkal. Nemcsak megismerjük, hanem védjük is környezetünket. Nem szemetelünk, nem törjük le az ágakat, nem tapossuk el a bogarakat, - tehát egyszerű és a gyermekek számára elfogadható szabályokat hozunk létre közösen.

Így jutunk el minden évben Salgóóra, Eresztvénybe, Somosra, Somoskőbe, a Tóstrandra, és a belvárosba.

Lehetőségünk van felnőttek munkahelyének a meglátogatására is. Pl. autószalon, pékség, bevásárló központ, fodrászat, nyomda.

Eljutunk múzeumokba, kiállításra, színházba.

Rendszeresen látogatjuk az eresztvényi madárparkot, ahol kihelyezett táblákon figyelhetjük meg az itt élő madarakat, valamint a fákra kihelyezett odúkat. Ismerjük az emblémájukat, valamint a természetvédelmi táblát.

Télen mi is etetőket helyezünk ki, ahol folyamatosan etetjük a madarakat.

Távolabbi településekre is eljutunk autóbusszos kirándulás keretén belül, ahol Nógrád megye nevezetességeivel, állat- és növényvilágával ismerkedhetünk meg, pl: Hollókő, Rárós, Ipolytarnóc, Bér, Ipoly folyó, Istenmezeje, valamint a megyén túl Budapest. Módunkban állt összehasonlítani a településeket, szokásokat.

Veteményes kertet művelünk, ahol a munkára nevelésen kívül megismerkedünk a biokertészettel. A magvakon, zöldségeken kívül gyümölcsfát is ültettünk, melyet szintén közösen gondozunk, és közösen takarítjuk be a termést, amit elfogyasztunk.

Ősszel a falevelekből és növényi maradékokból komposztot készítünk, melyet hasznosítunk a növényeink talajának frissítésére.

Gondozzuk a virágokat.

Nagyon kedvelt tevékenység az őszi, tavaszi gereblyezés.

Meteorológiai megfigyelő állomást készítettünk udvarunkon, ahol figyelemmel kísérhetjük a szél irányát, van napóra, csapadékmérő, hőmérő. Nemcsak a nagyok, a kicsik is figyelik a szélzsák mozgását és az árnyékot, a hőmérséklet változását.

Luca napi időjárásjelölést második éve végzünk. 12 napi megfigyelés adja a következő év hónapjainak időjárását.

Folyamatosan gyűjteményeket készítünk: gyógynövényekből, levelekből, fűfélékből, zöldségekből, virágokból, termésekből, aszalt és szárított gyümölcsökből. Közösen a gyerekekkel lepréseljük, színes határozóból meghatározzuk és albumba gyűjtöttünk. Így játékosan megtanulják az udvaron és a környezetünkben lévő növények nevét, amit túrák alkalmával már felismernek.

Az útvonalakat térképen jelezzük és dokumentáljuk, rögzítve az évszakonkénti megfigyelési lehetőségeket.

Több olyan könyvünk van, amiből a gyermekeink beazonosíthatják a látott növényeket, állatokat, bogarakat. Olyan könyveket is vásároltunk, ami más földrész állat- és növényvilágát mutatja be.

Óvónők által készített társasjátékok, memóriák szintén a környezethez kapcsolódnak, de felhasználjuk más foglalkozási ágban is – pl. matematika, mese, vers, stb.

Állandó fotókiállítás van a folyosón, ahol a túrákon, kirándulásokon, egyéb programjainkon készült fotók kerülnek elhelyezésre.

Az Ovi Galérián az évszakok dominálnak: ősz, tél, tavasz, nyár, melyhez óvoda újságot szerkesztünk, évente négyet, ami szintén az évszakok köré csoportosul. Túrák, kirándulások, ünnepek, hagyományok és szülői élmények kapnak benne helyet.

Fontos helyet kap a folyosón kialakított Zöld fal – ahol a jeles napok jellemzőit lehet nyomon követni. (víz, föld, állatok, madarak).

Bekapcsolódunk a zöld óvodák programjába és a madárbarát óvoda tennivalóiba.

Folyamatosan gyűjtjük a környezettel kapcsolatos verseket, dalokat, mondókákat.

Fontosnak tartjuk az ünnepeinket, különösen az előkészületek, a ráhangolódás jelentős. Szeptembertől felölelik az egész nevelési évet.

Ünnepeink az évszakokhoz, hónapokhoz, természeti jelenségekhez kötődnek, valamint az itt élő emberek szokásaihoz, hagyományokhoz.. melyek a település iránti érzelmi kötődést erősítik a gyermekekben.

Szívesen részt vesznek a szülők az előkészületekben. Több alkalommal szervezünk kirándulást, ahol alkalom nyílik a környezet megismerésére, védésére.

Mindig arra törekszünk, hogy a természetes anyagokat használjuk fel, dekorációban és egyéb eszközök készítésében, lehetőség szerint az óvoda szépítésében, díszítésében.

Tervezésünk alapja a külső világ tevékeny megismerése, komplexen kötődik a mindennapokban tartott kezdeményezésekhez.

Figyelmet fordítunk a roma származású írók, költők verseinek, mondókáinak, meséinek felhasználására.

A folyamatos megfigyeléssel tudjuk lehetővé tenni a gyermekek számára, hogy maguk fedezzék fel környezetüket és természetet védő, és szerető emberekké neveljük őket.

Az óvodapedagógus feladata:

- Lehetővé tesszük a gyermekek számára a környezet megismerését
- Megszeretteti és felfedeztetni a természet kincseit, értékeit
- Folyamatos megfigyelések, tapasztalatszerzés biztosítása
- Kreatív, gondolkodó gyermekek nevelése
- Ismeretek elmélyítése környezetről, lakóhelyről, szülőföldünkről
- Érzelmi kötődés kialakítása
- Kulturált, biztonságos életvitel szokásainak a megalapozása

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Különbséget tesznek az évszakok között, ismerik azok főbb jellemzőit.
- Használják a gyűjtőfogalmakat (növények, állatok, stb.).
- ismerik, betartják az alapvető közlekedési szabályokat.
- Védik környezetüket, szeretik, óvják a természetet, magatartásukra a környezettudatosság jellemző.
- Ismerik, szeretik lakóhelyüket.

Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései

Céja:

A körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez igazodva.

A külső világ megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába jut a gyermek.

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik, így természetes módon ismerkedik meg vele. A kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később egy részük beépül beszédükbe. Minél több érdekes probléma helyzetet hozunk létre, annál inkább aktivizáljuk a gyermekeket a logikus gondolkodásra. Ha a felvetett probléma érdekli őket belső készlet hatására, igyekeznek megoldani. Hagyjuk a gyermekeket saját logikájuk szerint gondolkodni, ha a lehetőségek közül nem fedezi fel mindegyiket, próbáljuk rávezetni, de semmiképpen nem oldjuk meg a feladatot helyette. Így fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő és megoldó készségük. Az öröm és megerősítés hatására sikerélményhez jutnak. A természetes környezetben végzett megfigyelések alkalmával észreveszik, hogy a tárgyak, személyek összehasonlíthatóak, szétválaszthatóak tulajdonságaik szerint. Tapasztalatokat szereznek a geometriai formákról, téri viszonyokról.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése
- Ok-okozati összefüggések felismertetése
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához
- Logikus gondolkodás megalapozása
- Minél több probléma helyzet teremtése
- Differenciált fejlesztés
- Egyénre és csoportra szabott fejlesztés
- Példamutató szép beszéd

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Tudnak 10-ig számolni, össze tudnak hasonlítani szín, forma, nagyság, mennyiség szerint
- Megkülönböztetik az irányokat
- Értik és használják a helyeket kifejező névutókat térben és síkban
- Ismerik a halmazokat, használják az összehasonlítást kifejező szavakat
- Különbséget tudnak tenni a tőszámnevek és sorszámnevek között
- Felismerik a geometriai formákat

ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK

Az óvodai ünnepek és ünnepélyek az óvodai érzelmi nevelés fontos részterületei. Ez mindig élmény-gazdag, folyamatot jelent, melyet a várakozás, meglepetésszerzés, szereplési vágy öröme hat át.

Évszakokhoz, hónapokhoz, természeti jelenségekhez, a mindennapi élet szokásaihoz, tevékenységeihez kötődnek.

Ünnepünk szeptemberben kezdődnek, felölelik az egész nevelési év fontos eseményeit. Az ünnepek mellett megjelennek a hagyományok. Megismertetjük a népi hagyományokkal gyermekeinket, különösen ami a mi vidékünkre jellemző.

Fontosnak tartjuk az ünnepre való ráhangolódást.

Az óvodapedagógus feladata:

- Megtanítani a gyermekeket ünnepelni, együtt átélni az ünnep szépségét, biztosítani az érzelmi ráhangolódás, az ünnepvárás feltételeit.
- A gyermekekkel együtt az óvoda közös díszítése, ajándékok készítése, ismerkedés az ünnephez kapcsolódó irodalmi, zenei művészeti alkotásaival.
- Óvadás gyermekeinkben tudatosan és fokozatosan alakítjuk ki a népi, nemzeti értékeinkhez, szülőföldünkhöz való érzelmi kötődésüket.
- A kultúra ápolása, az értékek továbbvitele.

Zöld jeles környezet- és természetvédelmi napok

Melyekről évente megemlékezéseket szervezünk, ha csak egy előadással, sétával, mesével is.

Ezek az alábbi napok:

Március 22.	A Víz Világnap
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 22.	A Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja

Őszi jeles napok, hagyományok, szokások

- Zagyva nap - szeptember
- Szüret - október
- András nap - november 30.
- Advent

Téli jeles napok, hagyományok, szokások

- Borbála nap - december 4.
- Mikulás - december
- Luca nap - december
- Karácsony - december
- Farsang - február

Tavaszi jeles napok, hagyományok, szokások

- Március 15. -
- Sándor, József, Benedek március 18. 19. 21.
- Zöldág járás
- Húsvét
- Májusfa állítása - április 30.

- Anyák napja - május első vasárnapja
- Gyermekhét május utolsó hete

Egész évben folyamatosan

születésnapok, névnapok, gyermekeknek, felnőtteknek

Specialitásunk

A gyermekek nevelése során olyan érzelmi alapú megismerési kedv felkeltése a természeti és társadalmi jelenségek iránt, amely kellő alapja lehet a környezetbarát életmódnak, környezettudatos magatartásnak.

A hagyományok felelevenítése, a más népek kultúrájával, nyelvével való megismertetés, és az egészséges életmódra nevelés.

Ezért óvodánkban az alábbi speciális tevékenységeket végezzük:

- ismerkedés az angol nyelvvel,
- népi játékok, népi tánc
- korosztályos, játékos testnevelés nagyoknak.

Civil szervezetekkel való

kapcsolattartás:

Baglyasi Óvodásokért Egyesület
Salgótarjáni Vadvirág Óvodáért
Egyesület
Zagyvarónai Sport Egyesület
Zagyvaforrás Egyesület

Közös programok:

Ünnepek, ünnepélyek
Munkadélutánok
Kirándulások
Zöld jeles napok